

[Ninn-Hansen.]

at ministeren, ligesom det i sin tid var tilfældet med miljøloven, har taget nogle hensyn det er rimeligt at tage.

Hr. Dohrmann har selvfølgelig ret i, at hverken LO eller Industrirådet eller fremskridtspartiet skal regere landet, men der er dog ingen, der forbyder – heldigvis – en minister at henvende sig til dem, der har en forståelse for det, der er afgørende for erhvervslivet, når det skal fungere under en lovgivning. Det betyder jo ikke, at man bøjer af over for dem, men man inddrager den saglige viden, som de pågældende organisationer har, i de beslutninger, der skal træffes. Det ville ministeren gøre, og det ønsker det konservative folkeparti også at gøre.

Mine indvendinger vedrører lovforslagets §§ 17 og 18 om eneretsbevillinger. Der var tilsvarende tanker fremme sidste gang, der skulle foretages en ændring af råstofloven. Da blev tanker i den retning afvist, og det mener jeg fortsat man må gøre. I hvert fald kan vi under ingen omstændigheder acceptere eneretstilladelser, således som man foreslår det igennem denne lovgivning. Vi må være opmærksomme på, at der er erhverv her i landet, og hvis man fratager dem retten til at fungere, fordi andre skal have eneretten, så nedlægger man de erhvervsmuligheder, de har haft i mange år. Man nægter dem retten til fortsat at virke som et frit erhverv, og det mener vi er imod alle de hensyn og ønsker, vi har til et samfund, hvor vi vil sikre, at den frie erhvervsudøvelse kan finde sted.

Hr. Dohrmann ligesom viftede med tanken om en folkeafstemning. Den tror jeg dog ikke hr. Dohrmann under nogen omstændigheder kan få. Så vidt jeg kan se af lovforslagets § 18, er dette et ekspropriationslovforslag på et væsentligt område. Det beder jeg ministeren om at bekræfte at det er. Der tales jo om, at statskassen skal yde erstatning til dem, der lider tab, og det vil sige, at man har andre muligheder for at hindre en lovgivning af denne karakter, som er bestemt i grundloven, altså en udsettelse til efter et valg. Men det giver selvfølgelig også en styrke for os, der ønsker en ændring af denne lovgivning. Jeg håber, at såvel ministeren som repræsentanter for de partier, der er glade for lovforslaget i den nuværende form, netop ud fra denne betragtning, selvfølgelig først og fremmest ud fra saglige betragtninger, men dernæst også ud fra det, man el-

lers kunne blive udsat for, prøver på at finde frem til en ordning, så vi alle med glæde kan stemme for dette lovforslag.

Ritta Ahm (KrF):

Det er jo et bemyndigelseslovforslag i meget udstrakt grad, og det er ikke ligefrem kristeligt folkepartis livret. Nu siger jeg ikke dette for at genere vor nuværende miljøminister – tværtimod. Men vi ved, hvad vi har i dag. Med vort meget usikre politiske liv her på Christiansborg ved vi ikke, hvem vi har om måske ganske få måneder, for ikke at nævne så sent som 1978, hvor loven træder i kraft for nogle punkters vedkommende.

I øvrigt må jeg sige, at lovforslaget vel nok er bedst tjent med en dybtgående behandling i udvalget. Jeg vil som sagt gerne have undersøgt rækkevidden af den udstrakte bemyndigelse, der ligger i det, ligesom jeg gerne vil høre om de drøftelser, der har været ført med en masse interesseorganisationer, som man kan gætte sig til har modstridende interesser i lovforslagets gennemførelse. Jeg har hæftet mig meget ved de debatindlæg, der er samlet i en pjece fra fredningsstyrelsen, hvor Akademiet for de tekniske Videnskaber i 1975-76 i en række debatmøder har forsøgt at belyse problemerne med tilknytning til vore indenlandske råstoffer. Det fremgår tydeligt heraf, at der herhjemme hersker en fatal mangel på viden om, hvor langt man mener vore ressourcer vil række ud i fremtiden.

Det tyder ikke på, at de ordførere, der har været indtil nu, har set de debatindlæg, der har været, og den pjece, som fredningsstyrelsen har udsendt.

Jeg er naturligvis klar over, at det er på baggrund heraf, at lovforslaget er fremsat. Men det fremhæves stærkt, at Danmark inden en ret nær fremtid vil befinde sig i en mangelsituation, og at vi må importere sten- og grusmaterialer, noget, der stiller den nuværende eksport på 1-1,5 mill. m³ pr. år i et meget ejendommeligt lys.

De såkaldte glade tressere skabte ikke alene stort underskud på betalingsbalancen, men også underskud på vore råstoffer. Vi har bygget ud fra den overbevisning, at vi har haft råstoffer nok, og nu påpeger man, at der om rundt regnet 50 år ikke vil være ressourcer tilbage, og hvad har vi så fået ud af det? Ja, meget af 1960ernes boligbyggeri er allerede i dag slum, og i hvert fald kan det ikke holde de år, som